

Tyresö kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Göran Bardun, Kommunekolog
08-5782 93 51, goran.bardun@tyreso.se
Thomas Lagerwall, Utredningsingenjör
08-5782 9316, thomas.lagerwall@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2015-07-02

1 (5)

Diarienummer

2015KSM0448

Anders Fällgren

Täppans och Slättens vattenförening

Svar rörande begäran om skötselåtgärder på kommunens mark

VA-och renhållningsavdelningens respektive miljö- och trafiksavdelningens svar på Täppans och Slättens vattenförenings synpunkter rörande skötseln av kommunens sjönära område vid Sofieberg.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Bertil Eriksson

VA- och renhållningschef

Göran Norlin

Miljö- och trafikchef

Sammanfattning

Täppans och Slättens vattenförening i Sofieberg har lämnat in en skrivelse till kommunen med önskemål om åtgärder inom kommunens mark- och vattenområde mellan Trädgårdsvägen och sjön Drevviken i söder. Föreningen har sedan 1948 haft som huvudsyfte att försörja sina medlemmar med bevattningsvatten från sjön. På senare år menar föreningen att det allt mer växer igen i den sjönära strandmiljön och att Drevvikens vatten blir allt mer näringsrik. Föreningens frågor och förvaltningens svar ges nedan.

Beskrivning av ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen har tagit del av föreningens skrivelse till kommunen rörande skötselåtgärder vid strandnära område vid Sofieberg. Täppans och Slättens vattenförening har sex frågor som önskas besvaras. Förvaltningen har sammanställt svar på frågorna nedan.

1 Røj sly och vass närmast vattnet. Klipp inte bara ängarna utan ända ned till vattnet frekvent (2014 klipptes endast ängarna och bara 1-2 gånger på hela året).

För områdets mark har sedan tidigare gjorts upp en arbetsgång för att hålla efter växtlighet vid ängarna och även ta bort något av de träd som står i dess anslutning. Arbetet utförs som ett projekt av Arbetscentrum vid kommunens utvecklingsförvaltning i samråd med samhällsbyggnadsförvaltningen.

Föreningens önskemål att rensa och avverka växtlighet ned till sjöstranden är en åtgärd som inte stämmer med den målsättning som finns inom Tyresås vattenvårdsförbund, där kommunen deltar, som Drevviken är en betydelsefull del av. Växtligheten längs sjöns stränder fyller viktiga funktioner för att ta upp och minska tillförseln av näringsämnen till sjösystemet och som samtidigt utgör en viktig häckningslokal för en del fågelarter. Det är även rent praktiskt svårt att klippa ned växtlighet ända ned till sjökanten då vattenståndet i sjön varierar naturligt med 1,0 - 1,5 meter under året.

Klippning av gräsytorna söder om Trädgårdsvägen utförs 1-2 gånger per år och önskemålet om fler klippningar av gräsmarken kan för närvarande inte utlovas på grund av hög arbetsbelastning.

2 Gräv ur/ rensa den befintliga kanal som gör det möjligt att komma i och ur vattnet och klipp bottenvegetationen i viken.

I en av kanalerna mynnar en dagvattenledning som VA-enheten underhåller. Föreningens kanal inom kommunens mark sköts även fortsättningsvis av föreningen. Försök att avverka vattenvegetation i kanalerna kommer att utföras vid närmaste tillfälle när Gudövikens åtgärdas.

3 Återställ rotationen av vatten kring Kaninholmen genom att gräva ur och lägga in "vägtrummor" under vägen till holmen så vatten kan passera.

Effekten av föreslagen åtgärd står inte i proportion till den kostnad som åtgärden ger, vid besök i området 2015-06-24, kunde konstateras ett lågt vattenstånd längs infartsvägen till Kaninholmen, vid tillfället höll Drevviken en vattennivå vid +19,5 meter RH00. Därför anser VA-enheten att det inte är en nödvändig åtgärd och därmed inte kan prioriteras för närvarande.

4 Säkerställ att vattenståndet i Drevviken inte blir för lågt (för då rusar bottenvegetationen) genom att reglera flödet i Nyfors.

Det här är en gammal frågeställning som förvaltningen inte har så stor rådighet över. Det är ett faktum att vattenstandsvariationen i Drevviken, som funktion är bra för sjöns ekologi, styrs mest av nederbördsförhållanden över tid. Dammluckorna nere vid Nyfors-Wättingeströmmen påverkar marginellt vattennivån i Drevviken, det skiljer 0,3 meter i höjdskillnad mellan sjöarna vid normalvattenstånd. Ett högt vattenstånd är bra för växtlighetens lägre tillväxt men kan ge andra problem för fastigheter som ligger lågt i terrängen.

De nivåer i sjösystemet, som kommunen som tillsynshavare ska försöka hålla vid dämnet i Nyfors är 19,00 meter i Tyresö Flaten och i Drevviken 19,30 meter i det gamla höjdsystemet RH00.

Albysjön och Fatburen är de sjöar som ligger lägst ned i sjösystemet, innan utloppet i Kalvfjärden. Det finns en vattendom för sjöarna som anger att nivån i Albysjön ska hållas inom en variation mellan 13,40 meter – 13,78 meter samt att ett minimiflöde på 150 liter per sekund ska släppas i Follbrinksströmmen (200 liter per sekund under september-november).

För att det ska fungera så måste det hela tiden rinna vatten i Nyfors, det går till exempel inte att stänga dammluckorna i Nyfors för att hålla uppe vattennivån i Drevviken.

Från statistiken av Drevvikens sjönivåer (för åren 1945-1959 respektive 1978-2015) kan ses att det i princip finns en variation hos vattenståndet i

sjön om cirka 1-1,5 meter varje år. Max- och minvärden för sjön mellan 1945-1959 är 18,50 meter upp till 20,40 meter och mellan 1978-2015 är motsvarande värdena 18,80 meter upp till 20,35 meter.

Det finns även avlästa maxvärden för Drevviken från december 1944 på 20,85 meter och även april 1970 på 20,85 meter. Alla vattennivåer enligt RH00. Den absolut största påverkan på Drevvikens vattentytenivå är hur nederbörden faller. En sommar med relativt lite nederbörd innebära en låg vattennivå i sjön.

5 Gör "något" (vad som helst) för att minska övergödningen av sjön.

Enligt de beräkningar som kommunen tillsammans med Tyresås vatten-
vårdsförbund och Länsstyrelsen har tagit fram över näringsstillståndet i sjön
under de gångna 50 åren så kan två stora förbättringar ses, dels på 1970-talet
då reningsverken uppströms stängdes och dels under de senaste 10-15 åren
då sjöns halt av fosfor och kväve har reducerats ytterligare.

Dessa förbättringar i vattenkvaliteten beror till stor del på alla de
utsläpps begränsande åtgärder som kommunerna kring sjösystemet har
genomfört och som har gett effekt. Motsvarande förbättringsåtgärder
kommer även fortsättningsvis att finnas med i det nya åtgärdsprogram för
Tyresån som tas fram för åren 2016-2021. Åtgärder som syftar till att
fördröja och minska tillförseln av dagvattenföroreningar från fastighets- och
gatumark.

Orsaken till att vattenvegetationen växer en hel del i Drevviken beror också
på att när näringshalten sjunker, så sjunker också grumligheten i vattnet och
siktdjupet ökar, vilket leder till att solljus kan tränga sig djupare ned i
vattenmassan. Det medför att en tillväxt av vattenväxter på större djup åter
blir möjligt och då främst i sjöns grundare områden.

Synpunkten om att vattenkvaliteten har försämrats stämmer således inte,
däremot så är fosforhalten fortfarande för hög för att vattnet ska kunna
godkännas i enlighet med Europeiska unionens vattendirektiv som utförs av
den lokala vattenmyndigheten. De senaste årens vattendata pekar enskilt på
att det är en tendens för ökade fosforhalter i vattnet igen, vilket delvis beror

på ökad befolkning, mer näringsämnen i omlopp och mer hårdgjorda ytor inom tillrinningsområdet vilket i sin tur innebär än större fokus behövs i berörda kommuner för att genomföra begränsnings- och förbättringsåtgärder.

För närvarande har Drevviken en otillfredsställande ekologisk status och en kemisk status som inte uppnår god status enligt Vattenmyndigheten för norra Östersjön. Totalfosforhalten i sjön är kring 40 mikrogram per liter vatten. Gränsen för god kvalitet, måttligt höga halter, är under 23 mikrogram fosfor per liter vatten. Det är mycket arbete kvar för att nå god status för Drevviken.

Inom Tyresåns vattenvårdsförbund planeras därför fler, nya åtgärder för kommande verksamhetsperiod från 2016. Det gäller allt från mindre åtgärder uppe i de olika tillrinningsområdena för att fånga in och rena gatuvatten till större projekt med att anlägga nya dagvattendammar, åtgärder i utflödespunkter i sjöar med mera.

6 Fastställ området som "naturpark" och anlägg strandbryggor eller strandpromenader så att allmänhetens tillgänglighet ökar ytterligare.

Förbättrad åtkomst till den befintliga bryggan är en åtgärd som ska ordnas. Anlagd strandpromenad för området ter sig dock som relativt svårgenomförligt med hänsyn till det fågelliv etcetera som finns i den strandnära vegetationen och vid gräsmarker som finns nära sjön.